

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 6CoP/5/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3112211303
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 01. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Stanislava Marková
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2015:3112211303.2

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne, vo veci starostlivosti súdu o mal. J. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom ako matka, zastúpená kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Q., dieťa rodičov: matky, D. I., bytom G..J. XX, Q., zastúpenej Advokátskou kanceláriou JUDr. Martin Bartko - JUDr. Silvia Bartková so sídlom Piaristická 6667, Trenčín a otca, I. I., bytom, W. XXXX, Q., zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. Danica Birošová s.r.o., so sídlom Piaristická 46, Trenčín, o návrhu matky na nariadenie predbežného opatrenia, na odvolanie otca dieťaťa proti uzneseniu Okresného súdu Trenčín zo dňa 28. novembra 2014, č.k. 26P/121/2012-268, v senáte jednomyseľne, takto

rozhodol:

Uznesenie okresného súdu m e n í tak, že návrh matky dieťaťa na nariadenie predbežného opatrenia z a m i e t a.

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd vyhovel v poradí druhému návrhu matky dieťaťa na nariadenie predbežného opatrenia a korigoval doterajšiu úpravu styku otca s dieťaťom tak, že otec je oprávnený stretávať sa s mal. J. každý párný víkend v párnú sobotu v čase od 10.00 hod. do 18.00 hod. a párnú nedeľu od 10.00 hod. do 16.00 hod., a to do právoplatného rozhodnutia vo veci samej. Otec je povinný mal. J. prevziať v mieste jej bydliska, kam je povinný ju po ukončení styku aj matke vrátiť. Matka je povinná mal. J. na styk s otcom pripraviť a v dohodnutý čas mu ju odovzdať. Konštatoval, že v súčasnosti sú splnené podmienky na nariadenie predbežného opatrenia, v zmysle návrhu matky. Z návrhu matky maloletej J., z predložených dôkazov, mal súd v danom štádiu konania za osvedčenú nielen existenciu danosti práva, ale aj existenciu nevyhnutnej potreby dočasnej úpravy pomerov maloletého dieťaťa v jeho záujme. Nevyhnutnosť potreby dočasnej úpravy mal súd preukázanú na základe skutočností uvedených v správe kolízneho opatrovníka, vypracovanej na základe šetrenia pomerov rodičov maloletej a na základe vykonaného pohovoru s maloletou. Napokon, aj otec dieťaťa vo svojom vyjadrení k návrhu na nariadenie predbežného opatrenia pripustil, že na maloletej vidieť dôsledky prebiehajúcich konfliktov medzi jej rodičmi. Uvedené konflikty medzi rodičmi, ich vzájomné osočovanie sa, najmä zo strany otca, aj v prítomnosti maloletej, ktorí vzhľadom na širokú úpravu styku otca s maloletou realizujú vlastne striedavú osobnú starostlivosť o maloletú, sa prehlbujú, negatívne ovplyvňujú zdravý vývoj maloletej, ktorá musí znášať tlaky, ktoré sú na ňu vyvíjané zo strany rodičov a v ktorej správaní počas pohovoru kolízny opatrovník zaznamenal aj neurotické prejavy. Na základe vykonaného dokazovania na účely rozhodnutia o predbežnom opatrení okresný súd dospel k záveru, že v súčasnosti realizácia široko upraveného styku otca s maloletou nie je v jej záujme, najmä z dôvodu diametrálnej rozdielnosti výchovných prostredí, neustálych konfliktov medzi rodičmi, ktoré negatívne ovplyvňujú psychický, fyzický, ale aj sociálny vývin maloletej. Považoval, preto za potrebné úpravu styku maloletej s otcom dočasne obmedziť. Právne odôvodnil svoje rozhodnutie ustanoveniami § 102 ods. 1, § 74 ods. 2, § 75 ods. 1, § 76 ods. 1 písm. a), b) O.s.p.

Proti tomuto uzneseniu podal včas odvolanie otec dieťaťa. Navrhol uznesenie okresného súdu zmeniť a návrh matky na nariadenie predbežného opatrenia zamietnuť. Uviedol, že neboli splnené všetky

zákonom stanovené predpoklady na nariadenie predbežného opatrenia. Neboli osvedčené rozhodné skutočnosti, preto rozhodnutie súdu o predbežnom opatrení považuje za nesprávne a nedôvodné. Okresný súd vychádzal z nedostatočne zisteného skutkového stavu, v ktorom nezohľadnil faktický stav a najmä potreby maloletej. Skutočnosti uvádzané navrhovateľkou sú účelové, vymyslené a bez akéhokoľvek skutkového základu. Rovnaký návrh na vydanie predbežného opatrenia podala na súd matka maloletej dňa 12.12.2013, ktorý však Okresný súd Trenčín ako prvostupňový súd zamietol uznesením sp. zn. 26P/121/2012-120 zo dňa 09.01.2014. Voči tomuto uzneseniu podala matka odvolanie, odvolací súd však rozhodnutie prvostupňového súdu uznesením vydaným dňa 05.02.2014, potvrdil. Z dokazovania, ktoré súd vykonal pred rozhodnutím o návrhu nevyplývala potreba nariadiť predbežné opatrenie, preto právne vzťahy účastníkov si naliehavo nevyžadujú okamžitú dočasnú úpravu. Predbežné opatrenie nemôže byť nariadené, ak je jeho obsah totožný s rozhodnutím vo veci samej, pretože sa to vymyká povahe predbežných opatrení, ktoré upravujú pomery účastníkov iba dočasne. Podaným návrhom sa matka domáhala úpravy styku v rovnakom rozsahu ako tomu bolo pri predchádzajúcom návrhu, ktorý bol aj z tohto dôvodu zamietnutý, a preto, podľa jeho názoru aj v tomto prípade, mal byť návrh zamietnutý. V danom prípade nie sú dané ani dôvody, ktoré by spočívali v nevyhnutnej potrebe dočasnej úpravy pomerov, ani dôvody, ktoré by spočívali v obave z ohrozenia výkonu súdneho rozhodnutia. Z konania navrhovateľky možno poznať, že úmyselne sabotuje všetky kroky k vzájomnej dohode medzi rodičmi a k vyriešeniu tohto sporu. Z jej konania možno vidieť, že jej nejde o mal. J., ale iba o vyvolávanie zbytočných konfliktov medzi ňou a otcom, a to najmä v prítomnosti maloletej. Matka úmyselne manipuluje a pripravuje situácie tak, aby otca vyprovokovala a tým ho v očiach maloletej vykreslila ako vulgárneho a tvrdého otca. Maloletá je zvyknutá, že vždy týždeň trávi u otca a týždeň u svojej matky. Ako sa vždy vyjadrovala, oboch rodičov má rada a teší sa na čas strávený s nimi. Na oboch rodičov je veľmi citovo naviazaná, a preto má skutočne vážnu obavu, že toto rozhodnutie môže maloletej skôr uškodiť ako jej pomôcť. Svojho otca uvidí teraz iba dva víkendy v mesiaci a aj to iba v určené hodiny. Úplne sa tým naruší jej bežný režim, keďže svojho otca uvidí zrazu iba tak málo. Navyše v čase, keď dieťa mala matka, nedovoľovala maloletej žiadny kontakt s jej otcom, čo ju teraz úplne vytrhne z akéhokoľvek kontaktu s otcom. Skoro dva týždne maloletú otec neuvidí a ani o nej nebude mať nijaké správy, pretože matka s ním nekomunikuje a zakazuje to aj maloletej. Vydaným uznesením o nariadení predbežného opatrenia boli jednoznačne porušené všetky práva otca maloletej, ktoré mu ako rodičovi zákony i ústava garantujú. Okresný súd pri svojom rozhodovaní vôbec nezobral do úvahy, a to, že aj odborníkmi je preukázané, že otec má v živote svojej dcéry nezastupiteľnú úlohu. Detstvo prežité v blízkosti láskyplného, aktívneho otca, ktorý s dcérou trávi veľa času a veľa s ňou komunikuje a zapája ju do mužských aktivít, podporuje ju v odvahe a priebornosti, má veľký dopad na jej budúcnosť. Psychológovia tvrdia, že práve otec je určujúci pre osobnosť a sebavedomie dcéry, jej pohľad na seba samú a dokonca aj na jej schopnosť presadiť sa v živote. Potrebu styku otca so svojim dieťaťom možno vidieť aj vo výsledkoch najnovších výskumov pripisujúcich vzťahu otec - dcéra celkom osobitnú hodnotu. Ako tvrdí prof. Dr. Horst Petri, psychoanalytik, ktorý sa špecializuje na detskú psychiatriu a psychiatriu mládeže „Sotva je niekto v živote ženy ešte tak dôležitý ako jej otec.“ Maloletej, ktorá vyrastá bez svojho otca a ktorej je bránené v styku s otcom, je tak upieraná možnosť zdravého vývoja a tiež práva na oboch rodičov. Vydané predbežné opatrenie je, podľa jeho názoru, v rozpore s právami dieťaťa, ktoré sú mu garantované ústavou i zákonmi. V odôvodnení nálezu Ústavného súdu ČR zo 17.01.2006, sp. zn. I. ÚS 238/05, v ktorom sťažovateľ v sťažnosti namietal zásah do jeho práv ako rodiča na starostlivosť o deti a ich výchovu a jednak porušenie práva na rovnosť v konaní ústavný súd zmieňuje tieto nálezy: „V náleze, sp. zn. II. ÚS 363/03, ústavný súd konštatoval, že z ústavnoprávneho hľadiska modely fungovania vzťahov medzi oddelenými rodičmi a maloletými deťmi, ktoré majú orgány verejnej moci zaužívané, nemožno nadradovať nad záujem dieťaťa, ktorý je definovaný v čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa. Je preto vecou všeobecných súdov, aby pri zohľadňovaní všetkých konkrétnych okolností daného prípadu a z nich vyplývajúceho záujmu dieťaťa, ktorý musí byť vždy prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí, či už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi alebo správnymi orgánmi, rozhodli o konkrétnej podobe najvhodnejšieho usporiadania vzťahov medzi rodičmi a deťmi. Na tom nič nemôže zmeniť ani to, že rodičia nie sú schopní sa na takomto usporiadaní sami dohodnúť. Úpravu styku nemožno podriať neschopnosti rodičov dohodnúť sa. Správanie otca a jeho snahu o čo možno najčastejší styk s maloletým nemožno použiť proti nemu. Je a stále zostáva rodičom so všetkými právami a povinnosťami z tohto vzťahu vyplývajúcimi.“ Súčasne pri rozhodovaní nebola zohľadnená skutočnosť stabilného prostredia. Okrem otca sa o mal. J. starajú aj jej starí rodičia, ktorí ju veľmi ľúbia a trávajú s ňou všetok svoj voľný čas. Naproti tomu pokiaľ ide o rodinné prostredie, ktoré má mal. J. u matky, tak tu nemožno hovoriť o nejakej stabilite. Druh, s ktorým matka maloletej žije, je neistý a to najmä z dôvodu, že spolu žijú

bez záväzného zväzku, čiže bez toho, aby boli zosobášení, či aspoň zasnúbení. Vzhľadom na to, že dom, v ktorom v súčasnosti s maloletou bývajú patrí jej druhovi, nemá matka maloletej žiadnu istotu, ohľadom jej bytovej otázky. Napadnuté uznesenie vychádza predovšetkým zo správy z prešetrenia pomerov k vydaniu uznesenia o predbežnom opatrení zo dňa 20.11.2014, ktorý vyhotovil Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Q., na základe požiadavky súdu. Túto správu písala a vyhotovovala E.. D. ako kolízny opatrovník maloletej. Dňa 21.11.2014 na ÚPSVaR doručil námietku proti postupu kolízneho opatrovníka. Namietal predovšetkým zaujatosť tejto kolíznej opatrovníčky voči otcovi maloletej a žiadal o ustanovenie inej zamestnankyne ÚPSVaR, ktorá by maloletú v konaní zastupovala a ktorá by bola v tejto veci objektívna. Konania, ktorých sa E.. D. ako kolízna opatrovníčka dopustila, podľa jeho názoru, jasne preukazujú jej zaujatosť a neobjektívnosť. Domnieva sa preto, že aj posudok, ktorý vyhotovila a ktorý sa stal nosným dôkazom utvrdením sudcu vo vydaní predbežného opatrenia, považuje za nepravdivý, subjektívny, zaujatý. Poukázal na to, že v znaleckom posudku, ktorý vyhotovil kompetentný a spôsobilý znalec, ktorého ustanovil súd, znalec doporučuje ponechať terajší stav úpravy styku. Interné normy kolíznych opatrovníkov úradov práce definujú, čo je záujmom dieťaťa, a to je „aby bol jeho kontakt s oboma rodičmi čo najrovnoprávnejší.“ Kolízny opatrovník musí vždy brať do úvahy záujem dieťaťa i jeho želanie. J. sa jednoznačne vyjadrila, čo je zaznamenané aj v znaleckom posudku, že jej je dobre u tatina aj u maminy, a že sa nedá povedať, kde jej je lepšie, a chcela by, aby to tak ostalo. Rovnako ako v prípade prvého podaného návrhu na vydanie predbežného opatrenia o úprave styku otca s mal. J. podaného dňa 12.12.2013, ktorý súd zamietol, tak aj v tomto prípade neboli splnené zákonné podmienky na vydanie predbežného opatrenia, pretože matka jednoznačne nepreukázala naliehavosť a nevyhnutnosť predbežnej úpravy vzťahov účastníkov konania a opäť sa len opakuje situácia približne spreď roka, ktorá si vyžaduje v dôsledku totožných skutočností rovnaké zamietajúce rozhodnutie súdu a nie rozhodnutie, ktoré bude presne opačného charakteru. Podľa § 24 ods. 4 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine, súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi. Z vyššie uvedeného považuje za preukázané, že nebol splnený ani jeden z predpokladov na nariadenie predbežného opatrenia, t.j. nebola osvedčená danosť nároku, ktorého sa navrhovateľ domáha vo veci samej, nebola osvedčená potreba dočasnej úpravy pomerov, nebola osvedčená obava, že výkon rozhodnutia vo veci samej by mohol byť ohrozený a zároveň nebolo osvedčené ani nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy. Okresný súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a súčasne vec nesprávne právne posúdil.

Matka dieťaťa a kolízny opatrovník sa k odvolaniu otca dieťaťa písomne nevyjadrili.

Krajský súd preskúmal vec v intenciách ustanovenia § 212 ods. 2 písm. a) O.s.p. a zistil, že uznesenie okresného súdu je potrebné podľa § 220 O.s.p. zmeniť a návrh matky dieťaťa na nariadenie predbežného opatrenia zamietnuť.

V posudzovanej veci matka dieťaťa návrhom podaným ešte 30. apríla 2012, žiadala zmeniť doterajšiu úpravu styku otca s dieťaťom podľa rozsudku tamojšieho súdu zo dňa 09.02.2011, č.k. 12C/126/2010-143 tak, že otec dieťaťa bude oprávnený na stretnutia s dieťaťom každý párný vikend v čase od soboty od 9.00 hodiny do nedele do 18.00 hodiny. Podľa skoršej úpravy bol otec oprávnený mať dieťa u seba každý párný týždeň do 18.00 hodiny v nedeľu do nasledujúcej nedele do 18.00 hodiny. Matka dieťaťa odôvodňovala svoj návrh absenciou výchovných pravidiel u otca dieťaťa, v dôsledku čoho je dieťa nedisciplinované, odmieta akékoľvek jej príkazy. Nejednotnosť denného režimu maloletej veľmi negatívne vplyva na dieťa, preto bola nútená vyhľadať psychológa a absolvovala viacero sedení s maloletým dieťaťom. Na základe skúseností realizovania styku otca s maloletou, podľa názoru matky, súčasná úprava styku otca s dieťaťom nie je v záujme dieťaťa. Okresný súd na návrh matky nariadil znalecké dokazovanie. Súdny znalec PhDr. Peter Molnár v závere svojho posudku doporučil ponechať terajší stav úpravy styku. Obaja rodičia by si však mali uvedomiť, že nie sú súpermi, ale partnermi pri výchove maloletého dieťaťa a mali by zlepšiť vzájomnú komunikáciu (znalecký posudok zo dňa 31.10.2013). Dňa 13.12.2013 matka dieťaťa podala návrh na nariadenie predbežného opatrenia, ktorým žiadala upraviť styk otca každú párnú sobotu a každú párnú nedeľu v čase od 10.00 do 16.00 hodiny. Okresný súd

návrh matky zamietol uznesením zo dňa 9. januára 2013, č.k. 26P/121/2012-120, ktoré po odvolaní matky bolo potvrdené odvolacím súdom rozhodnutím zo dňa 5. februára 2013, č.k. 6CoP/11/2014- 141, právoplatným 24. februára 2014.

Okresný súd určil ďalší termín pojednávania na deň 12. septembra 2014. Pojednávanie bolo odročené na žiadosť zástupcu otca na 12. novembra 2014. Matka dieťaťa prostredníctvom zástupcu podala dňa 30. októbra 2014 ďalší návrh na nariadenie predbežného opatrenia s takmer identickým obsahom ako v prvom prípade. Na pojednávaní 12. novembra 2014 súd vypočul oboch rodičov dieťaťa a pojednávanie odročil na neurčito za účelom kontrolného znaleckého dokazovania. Kolízny opatrovník vo svojej správe z 20.11.2014 uviedol svoje zistenia z prešetrenia pomerov pre účely rozhodnutia súdu o návrhu matky na nariadenie predbežného opatrenia. Uvedená správa obsahuje aj zistenia kolízneho opatrovníka z rozhovoru s maloletou na pôde školy. Dieťa sa nevidelo so zamestnankyňami úradu po prvýkrát, poznala ich. Počas pohovoru bola nepokojná, s neurotickými prejavmi. Z prejavu dieťaťa bolo zistené, že komunikácia medzi rodičmi je patová. Na otázku, či otec chodíva večer a v noci von, uviedla, že áno, prosí ho, aby zostal doma. Ona je zväčša vtedy u starých rodičov. Vedenie školy sa vyjadriло, že dieťa na tému rodinnej situácie nekomunikuje. Má rada matku, otca a starého otca zo strany otca, ku ktorému má podľa názoru vedenia školy, bližší vzťah. V súčasnom období pôsobí dieťa na pôde školy upokojene, je slušná v správaní, na hodinách je aktívna. Triedna učiteľka maloletej sa vyjadriла, že je len otázkou času, dokiaľ dieťa bude zvládať tlaky, ktoré sú na ňu vyvíjané zo strany rodičov, tieto v súčasnosti v sebe dusí, nehovorí o nich. Kolízny opatrovník na základe uvedených zistení a v záujme toho, aby dieťa vyrastalo v stálom, pokojnom a harmonickom prostredí, ktorý je dôležitý pre zdravý rast a rozvoj dieťaťa, navrhol vyhovieť návrhu matky na nariadenie predbežného opatrenia.

Vychádzajúc z uvedenej správy kolízneho opatrovníka okresný súd dňa 28. novembra 2014 nariadil vo veci predbežné opatrenie. Po predložení veci odvolaciemu súdu, otec maloletej doručil na odvolací súd záznamy z telefonátu na linku pomoci - Slovenské krízové centrum DOTYK, občianske združenie BECKOV, zo dňa 13.12.2014, 14.12.2014, odpoveď z uvedeného centra zo dňa 16.12.2014 a súčasne list riaditeľky krízového centra zo dňa 16.01.2015, ktorý adresovala kolíznemu opatrovníkovi. Z obsahu uvedeného listu vyplýva, že dieťa sa na nich obrátilo o pomoc telefonicky. Dieťa uviedlo - „mama si stále hľadá výhovorky, aby som ho nemala rada a ja tatinka ľúbim a chcem byť aj s ním a keď za ním plačem tak na mňa kričí...“ a ďalej „ak jej nepoviem kam som písala tak ma zbije, prosím vás pomôžte mi...“ V mailoch sú uvádzané skutočnosti, ktoré vyvolali dojem, že dieťaťu sú odopierané niektoré jeho zákonné práva. Súčasne otec dieťaťa predložil aj čestné prehlásenia A. I. zo dňa 17.12.2014, W. P. zo dňa 20.11.2014, P. G. zo dňa 16.12.2014, I. B. zo dňa 17.12.2014, E. P. zo dňa 17.12.2014.

Predbežné opatrenie, ktoré je procesnoprávnym inštitútom, má zabezpečiť úpravu v právnych vzťahoch, ktoré sú ohrozené, narušené, alebo vtedy, ak je ohrozený výkon rozhodnutia.

Predbežné opatrenie má dočasný charakter a je opodstatnené vtedy, keď nie je možné definitívne rozhodnutie vo veci samej.

Zákonná úprava predbežných opatrení v ustanovení § 75 O.s.p. vo svojej hypotéze predpokladá vecne legitímovaného navrhovateľa, osvedčenie jeho práva, ako aj skutočnosti, z ktorých bude zrejmá potreba dočasnej úpravy vzťahov.

Odvolací súd po preskúmaní veci dospel k právnomu záveru, že v danej veci nie sú splnené zákonné predpoklady na nariadenie predbežného opatrenia v podobe obmedzenia kontaktov dieťaťa so svojím otcom, s ktorým má pozitívne citové vzťahy a má takéto vzťahy aj so starými rodičmi, s ktorými je v kontakte v čase, keď je u otca. Je treba zdôrazniť, že kolíznym opatrovníkom konštatované ťažkosti dieťaťa, ktoré vyplývajú z patovej komunikácie rodičov, nemožno odstrániť redukciou kontaktov dieťaťa s otcom a starými rodičmi, ku ktorým má pozitívne citové väzby, ktoré napokon uvádza aj kolízny opatrovník a toto vyplýva aj zo znaleckého dokazovania.

Súd za takýchto okolností nemôže rezignovať a negatívne správanie rodičov navzájom za prítomnosti dieťaťa riešiť redukciou kontaktov dieťaťa s rodičom, ktorému dieťa nebolo zverené do osobnej starostlivosti.

Tu je namieste, v prípade preukázaných negatívnych prejavov rodičov navzájom, aby sa uložili výchovné opatrenia podľa § 37 Zákona o rodine.

V danej veci, s poukazom na vyššie uvedené, bolo potrebné, najmä s akcentom na najlepší záujem maloletého dieťaťa, rozhodnutie okresného súdu, ktorým výrazne redukoval kontakty dieťaťa s otcom a tým aj so starými rodičmi, zmeniť a návrh matky na predbežné opatrenie zamietnuť.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie n i e j e p r í p u s t n é .